

Norsk studentorganisasjon

TILSTANDSRAPPORT FRA MEDLEMSLAG I NORSK STUDENTORGANISASJON 2020

INTRODUKSJON

Norsk studentorganisasjon (NSO) representerer 30 av landets studentdemokratier, og gjennom dem, 240 000 studenter. På bakgrunn av den spesielle situasjonen vi har opplevd i år, bestemte vi oss for å undersøke hvordan studentdemokratiene har merket effekten av korona på sine institusjoner. Målet med undersøkelsen har vært å finne ut av hvordan institusjonene har håndtert en annerledes og uforutsigbar situasjon og hvordan de har involvert studentorganisasjonene i prosessen.

Undersøkelsen inneholder spørsmål om en rekke temaer som informasjonsflyt, digital undervisning, tilgang til campus, tilrettelegging for studenter, gjennomføring og oppfølging av praksis og hjelp til internasjonale studenter samt norske utvekslingsstudenter.

Totalt svarte 22 av 30 medlemslag på undersøkelsen. Blant medlemslagene som svarte på undersøkelsen finner vi hele spekteret av utdanningsinstitusjoner, fra de med flere titalls tusen studenter, til små institusjoner med noen hundre studenter. Medlemslagene som svarte er knyttet til både private og offentlige utdanningsinstitusjoner, samt institusjoner med flere campus og de som er lokalisert på ett sted. Vi mener derfor at undersøkelsen er representativ for studentdemokratiene som er medlem av Norsk studentorganisasjon.

Dataene i undersøkelsen er anonymisert.

DATAGRUNNLAG OG HOVEDFUNN

Funnene viser en generell tilfredshet blant studentorganisasjonene rundt tiltak iverksatt som konsekvens av korona-pandemien. Av de 22 studentdemokratiene som svarte på undersøkelsen tilhører fem av de små institusjoner (under 3000 studenter), seks tilhører middels store institusjoner (mellom 3001 og 10 000 studenter) og 11 tilhører store institusjoner (over 10 001 studenter). Størrelsen på institusjonen virker ikke å være relevant for hvordan studentdemokratiene har svart på undersøkelsen. I store trekk viser undersøkelsen at studentorganisasjonene er fornøyd med prosesser og informasjonsflyt, samt at de har forståelse for at dette har vært en komplisert situasjon med mange komponenter som må beregnes for. Undersøkelsen viser stor forståelse for at det tar tid å finne de beste løsningene.

Selv om svarene på undersøkelsen i all hovedsak var positive, finner vi noen problemstillinger som vi ønsker å løfte:

- Digital undervisning: Over halvparten av studentdemokratiene har blitt kontaktet som følge av manglende digital undervisning. Lav teknisk kompetanse, manglende oppfølging og oppgaver i stedet for undervisning har bidratt til dårligere læringsutbytte.
- Tilrettelegging for studenter med særskilte behov: Studentdemokratiene har i lav til middels grad blitt inkludert i dette arbeidet og har lite oversikt over hvordan disse studentene har hatt det eller blitt ivaretatt. Dette gjelder til dels også i tilretteleggingsarbeidet for studenter i praksis.

INVOLVERING AV STUDENTORGANISASJONENE

I første del av medlemslagsundersøkelsen har vi ønsket å finne ut om studentorganisasjonen har følt seg inkludert i og informert om prosessene som har blitt satt i gang i forbindelse med korona-tiltakene som kom fra midten av mars. Studentenes rett til representasjon i deres utdanningsinstitusjon er regulert i Universitets- og høgskoleloven:

§ 4.4 Studentene skal ha minst 20 prosent av medlemmene i alle kollegiale organ som tildeles beslutningsmyndighet. Der dette ikke utgjør mer enn ett medlem, skal studentene ha rett til å møte med ytterligere en student med tale- og forslagsrett.

Funnene i undersøkelsen viser at majoriteten føler seg godt informert om og involvert i prosessene. Mange har blitt inkludert i ledergrupper og beredskapsgrupper, noe de har satt stor pris på. Studentorganisasjonene som har opplevd dette har kommentert at dette har ført til god kommunikasjon og informasjonsflyt mellom leddene, noe som har vært essensielt i denne perioden.

Det meldes om mye konstruktivt samarbeid mellom institusjonsledelsen og studentdemokrati, noe studentorganisasjonene generelt er fornøyd med. Til tross for at dette ikke var et formelt spørsmål i undersøkelsen meldte åtte av 22 studentorganisasjoner at de raskt ble tatt inn i diverse ledelsesgrupper og beredskapsgrupper. Dette ser vi på som svært positivt for studentenes mulighet for påvirkning og informasjonsdeling.

TILGANG TIL DIGITAL UNDERVISNING

Basert på svarene undersøkelsen ser vi at tilgang til og nivået på den digitale undervisningen har vært et stort problem i korona-perioden. Majoriteten av studentorganisasjonene svarer at det ikke har blitt satt minstekrav til formen på den digitale undervisningen. De resterende svarene viser at mange ikke er sikre på om det har blitt opprettet minstekrav. Dette vitner om mangelfull kommunikasjon rundt den digitale undervisningen.

64% av studentorganisasjonene har blitt kontaktet av studenter angående manglende digital undervisning. Mange melder om dårligere læringsutbytte enn normalt grunnet for eksempel bruk av oppgaver i stedet for undervisning, lite oppfølging eller bruk av PowerPoint som eneste undervisningsmaterieell.

Flere kommenterer at det tok litt tid før ting kom på plass, men at mye løste seg etterhvert. Dette kan vitne om en relativt normal omstillingsperiode, omstendighetene tatt i betraktning. Et gjennomgående tema i svarene fra studentorganisasjonene omhandler mangel på teknisk kompetanse hos noen av foreleserne. Dette har ført til svært varierende nivå på undervisningen studentene har mottatt og har i mange tilfeller svekket kvaliteten betydelig. Digital undervisning virker å være noe som vil bli brukt i en god tid fremover og det er derfor i alles interesse å heve kvaliteten så mye det lar seg gjøre. Det må legges ned arbeid fra institusjonenes side for å sørge for at alle forelesere er komfortable med og kompetente i digital undervisning.

Til tross for mye mangelfull digital undervisning melder mange studentorganisasjoner om godt samarbeid med institusjonsledelsen og roser de for å ha lyttet og vært villige til å samarbeide for å finne løsninger. Det kommer tydelig frem i undersøkelsen at studentene har forståelse for at det krever en omstillingsperiode for å finne systemer som fungerer. Det understrekes fortsatt at nivået på den digitale undervisningen må heves.

TILGANG TIL CAMPUS

I likhet med på andre områder i undersøkelsen har studentorganisasjonene uttrykt forståelse for at institusjonene i stor grad har løst problemer så godt de kan. Majoriteten, med 55% av innsendte svar, er fornøyd med måten ledelsen har involvert de i bestemmelser angående studenter og ansattes tilgang til campus. 27% svarte at de er delvis fornøyd, mens 18% svarte at de ikke er fornøyd. Mange kommenterer at de føler de ble godt inkludert der det var mulig å inkludere de.

TILRETTELEGGING FOR SÆRSKILTE BEHOV

Tidlig i nedstengingen sendte Kunnskapsdepartementet et dokument til alle institusjonene hvor de skisserte mye av dagens lovtekst om læringsmiljø og pekte på at styret har det overordnede ansvaret for at dette ivaretas. KD minnet også institusjonene på at tilrettelegging skal skje uansett form på undervisningen, så lenge det ikke er en uforholdsmessig byrde. NSO mente på det tidspunktet, og mener enda, at hva som ligger i "uforholdsmessig byrde" er veldig uklart og har gitt institusjonene for stort tolkningsrom.

I arbeidet med tilrettelegging for studenter med særskilte behov er det få studentorganisasjoner som har oversikt over hva slags tiltak som har blitt iverksatt av institusjonen. 55% melder at de har vært delvis involvert i institusjonens tilrettelegging for studenter med særskilte behov, mens 32% sier de har blitt lite involvert i dette arbeidet.

Vi mener at tolkningsrommet kan ha ført til at institusjonene har ansett tilrettelegging under pandemien som en "uforholdsmessig byrde" og dermed ikke satt inn en stor nok innsats for å imøtekomme studentenes behov for god undervisning. Spesielt fordi det er utydelig for våre tillitsvalgte hvilke tiltak som ble iverksatt for å tilrettelegge for studentene.

De som har oversikt over hva som har blitt gjort melder om at undervisningsmateriale for eksempel har blitt liggende ute hele døgnet, slik at det skal være lettere tilgjengelig for studenter med barn eller annet omsorgsansvar. Et studentdemokrati forteller at mange

forelesninger har blitt tekstet og at all informasjon gitt på video har blitt oppsummert skriftlig og publisert i etterkant.

Et studentdemokrati melder om mangel på tolketjenester for studenter med syns-/hørselsnedsettelse, noe som har ført til dårligere tilrettelegging. De forteller derimot at de ikke føler det er mangel på vilje fra institusjonens side som er skyld i dette, men heller at tolkene ble brukt i andre deler av samfunnet i denne perioden.

TILRETTELEGGING AV EKSAMEN/ENDRING AV EKSAMENSFORM

I arbeidet med tilrettelegging av eksamen og endring av eksamensform svarer 45% at de i stor grad ble involvert i beslutninger fattet rundt dette. 55% melder at de ble involvert i middels grad.

Det fremkommer av statistikken og kommentarer fra studentorganisasjonene at majoriteten virker å være fornøyd med måten de har fått delta i arbeidet rundt potensielle endringer av eksamensform/vurderingsform/karakterskala.

STUDENTER I PRAKSIS

Mange studenter fikk sin praksis avbrutt eller utsatt (på ubestemt tid). Obligatorisk praksis er som regel konkretisert i rammeplanen/nasjonale retningslinjer gjennom forskrift. Her defineres faktorer som når i studieløpet praksisen skal gjennomføres og antall dager/timer. Kunnskapsdepartementet kom med endrede regler for de utdanningene som har obligatorisk praksis. De nye retningslinjene gjorde det mulig for utdanningsinstitusjonene å gjøre lokale tilpasninger for forskyvninger i studieløp eller andre faglige vurderinger rundt hvorvidt studenter kan få godkjent kortere praksis, ha alternative undervisningsformer, bli gitt ny praksis eller få utsatt sin praksis, uten at dette skulle gå på bekostning av studieprogresjon.

Svar på undersøkelsen i forbindelse med praksis og tilrettelegging rundt dette følger trenden og viser at mange føler at institusjonen har gitt informasjon og tilrettelegging etter beste evne. Det synes å ha vært noe trøbbel med kommunikasjon mellom leddene knyttet til praksis, men mye ble løst etter litt tid.

59% av studentdemokratiene melder at deres praksisstudenter har fått en middels god oppfølging i løpet av korona-perioden, mens 27% melder om god oppfølging.

Ved utsettelse av praksis kan studenter oppleve (nå og i fremtiden) å ha uvanlig studiebelastning i semestre som ikke har gjort tilpasninger for praksis. Praksis tilsvarer i noen tilfeller en fulltidjobb, som da vil bety tapt inntekt for studenter som planla å ha jobb ved siden av studiene semestre det i utgangspunktet kom til å passe. Dette vil kunne innebære en veldig stor arbeidsbelastning og gjør det vanskelig å ha innbringende inntekt ved siden av studiene.

UTVEKSLING OG INTERNASJONALE STUDENTER

Et svært positivt tiltak som har blitt iverksatt som følge av korona er ordningene for internasjonale studenter som har slitt økonomisk. 36% av studentorganisasjonene melder at institusjonen har opprettet slike ordninger. Seks av disse åtte institusjonene opprettet stipendordninger som internasjonale studenter i Norge kunne søke til.

Norske utvekslingsstudenter i utlandet ble fort oppfordret til å komme hjem. Undersøkelsen viser at institusjonene i stor grad har vært behjelpelige med å ordne hjemreise for studentene som ønsket det. Mange har også dekket reiseutgifter for utvekslingsstudentene.

Ved noen av institusjonene har det blitt lagt til rette for at utvekslingsstudentene skal kunne fullføre semesteret sitt i Norge ved å kunne melde seg opp til fag og ta eksamen digitalt. På tross av mye avlyst utveksling virker studentorganisasjonene tilfreds med måten institusjonene har hjulpet utvekslingsstudentene på.

STUDENTDEMOKRATIETS PLANLAGTE ARRANGEMENTER

Alle studentorganisasjonen som svarte på undersøkelsen melder om at de har måttet avlyse planlagt aktivitet som følge av korona. 59% melder at institusjonen har tilbudt støtte til tekniske løsninger for studentdemokratiets drift, slik som studentrådsmøter, hjemmekontor ol., mens 36% ikke har blitt tilbudt denne typen støtte. 5% svarte at de ikke vet om de har blitt tilbudt denne støtten.

68% svarer at de har fått tilstrekkelig IT-støtte til å kunne gjennomføre valg i perioden, mens 18% ikke har fått det.

Avlyste arrangementer ble fort en norm i hele samfunnet som følge av korona. Funnene fra undersøkelsen på dette temaet er derfor som forventet. Det er positivt å se at mange institusjoner har jobbet for å legge til rette for studentorganisasjonenes arbeid så godt det lot seg gjøre.

KONKLUSJONER OG VEIEN VIDERE

Som for resten av samfunnet var det krevende for utdanningsinstitusjonene å omstille seg over natten etter at pandemien brøt ut i mars. Det var mange faktorer som måtte tas med i betraktningene og mange mennesker man skulle prøve å ta hensyn til. Dette resulterte i en del raske løsninger, noe som er å forvente i en slik situasjon. Undersøkelsen NSO gjennomførte viser at studentdemokratiene i Norge har stor forståelse for situasjonen. De rapporterer at de generelt sett er fornøyd med måten de har blitt involvert i og informert om tiltakene som ble iverksatt som følge av korona. Prosessen med å finne gode løsninger som kan fungere raskt, samtidig som de ivaretar alle studenter og ansattes behov, har vært vanskelig for de aller fleste. I vår undersøkelse viser studentdemokratiene at de i stor grad er fornøyd med måten de har blitt inkludert i beslutningsprosesser tilknyttet denne omstillingen.

Videre viser dataene at visse problemstillinger ikke har blitt løst på en tilfredsstillende måte. En av de største utfordringene har vært mangel på teknisk kompetanse hos forelesere, noe som har svekket undervisningskvaliteten og læringsutbyttet for mange studenter.

Selv om studentdemokratiene har forståelse for at situasjonen var spesielt vanskelig i vår og at ikke alle løsningene fungerte like godt, så har de nå en forventning om at disse problemstillingene ikke skal gjenta seg i fremtiden. Utdanningsinstitusjonene må ta ansvar og sørge for at den tekniske kompetansen heves slik at kvaliteten på den digitale undervisningen økes. Pandemien er ikke over enda, og digital undervisning kommer mest sannsynligvis til å fortsette å være svært relevant i tiden fremover. Det forventes derfor at det legges ned et arbeid for å sikre at utdanningskvaliteten ikke svekkes når undervisningen skjer på digitale plattformer.

En annen problemstilling som kom frem i undersøkelsen var delvis manglende oppfølging av studenter i praksis og dårlig informasjonsflyt mellom leddene. Utdanningsinstitusjonene må her sørge for at disse studentene blir ivaretatt i tiden fremover. Man må spesielt passe på at arbeidsbelastningen for studentene ikke blir for stor dersom de har fått utsatt praksis eller må ta flere studiepoeng samtidig ved en senere anledning.

Tilrettelegging for studenter er et tema det er viktig å fokusere på i denne tiden. I likhet med at man må finne gode løsninger for studenter i praksis og utvekslings-/innvekslingsstudenter, viser undersøkelsen av man må sørge for at studenter med særskilte behov må ivaretas bedre. Når man bruker tekniske løsninger i undervisningen, må man passe på at for eksempel studenter med nedsatt syns og hørsel kan ta i bruk verktøyene man benytter seg av. Studenter med særskilte behov kan fort falle mellom to stoler i krisetider. Utdanningsinstitusjonene er nødt til å gjøre et grundig arbeid med å ivareta alle studenter, alltid.

På tross av disse problemstillingene viser undersøkelsen blant NSOs medlemslag at studentdemokratiene i stor grad er fornøyd med prosessene og beslutningene som har blitt tatt i løpet av denne tiden. Mange roser sine institusjoner for å ha lyttet til dem og tatt de med i arbeidet med å finne gode løsninger. NSO stiller seg derfor positivt til resultatet av undersøkelsen og har troen på at ledelsen og studentorganisasjon på hver enkelt institusjon vil kunne jobbe godt sammen fremover.